

(הוא" + "היא" = "הם", לא "הן"). זהו מאבק כולל, מתמיד, ואיני מאמין שיסתיים בדור הזה או במאה הזאת.

הפמיניסטית כאשה

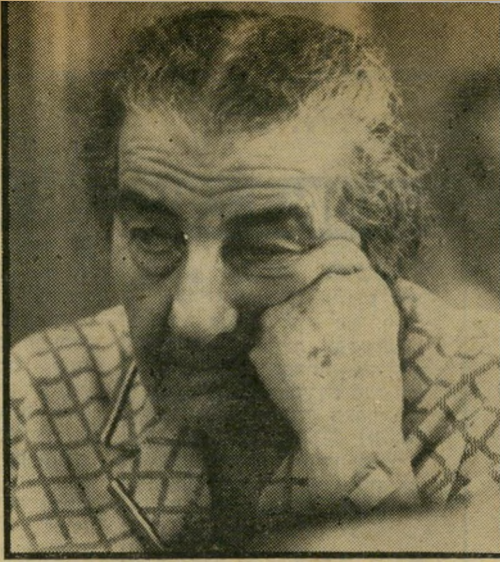
היא שאדה היא: מי צריך לנהל מאבק זה? האם זה צריך להיות מאבקן של הנשים לבדן, או מאבק משותף, גברי-נשי? יש נשים השומרות בקנאות על העיקרון שהמאבק חייב להיות נשי-בידערי. שום גבר אינו יכול להבין את העניין באמת, הן אומרות. עצם המאבק, לדעתן, הוא מכשיר להעלאת המוראל של האשה, ועל כן הוא צריך להיות נשי.

טענות דומות הועלו בכל מאבק-שיחרור. הכושים האמריקאיים מאסו, כעבור זמן-מה, בעזרתם של "הליברלים הלבנים" — הן מפני שסברו כי עזרת הלבנים אינה אלא מעין געונות הפוכה ומוסווית, הן מפני שחששו כי במיבחן האמיתי יערכו הלבנים מן המערכה. הן מפני שרצו להשתמש במאבק כבמכשיר חינוכי להעלאת הרתודה והגאווה העצמית של הכושים.

יש נשים הטוענות, לעומת זאת, כי המאבק חייב להיות משותף, דימיני. יש לחנך את הגבר, הן אומרות, כשם שיש לחנך את האשה. אם רוצים ליצור יחסים, חדשים בין גברים ונשים, זה נוגע לשני המינים, ושניהם צריכים להיות שותפים למאבק.

(זה עתה קראתי כתבה על אשה אנגלית, שהקימה מעונות לנשים מוכות, שברחו מבתיהן. בניגוד לדעת חברותיה, עמדה האשה על כך שיש לשתף את הגברים-המכים במאמץ לשינוי האווירה בבית, וכי הפעולה כולה צריכה להתנהל בידי אנשי-ציבור ונשות-ציבור במשותף). יתכן שיש כאן בעייה לשונית, הגורמת לטעות. מדבר רים על "שיחרור האשה", והדבר מעורר אסוציאציה לשיחרור העמים הקולוניאליים. למשל, אולם עם קולו-ניאלי משתחרר רוצה לגרש את עמיה-האדונים הזר, ול-הישאר לבדו בארצו. ואילו הנשים המשתחררות אינן רוצות, בכל זאת, להישאר לבדן. בעולם שאין בו גברים-משוברים, המאבק האמיתי הוא לשיוויון — והמילה הזאת נראית כתוכה את הרעיון שיש כמה צדדים, שביניהם צריך לשרור שוויון.

אני נוטה לדיעה כי המאבק צריך להיות גם נשי-בילעדי, בחלקו, וגם גברי-נשי משותף, בחלקים אחרים. כל מאבק-שיחרור לוקה, בשלבי הראשונים לפחות, במחלות-ילדות שונות. התנועה לשיחרור-האשה לוקה, בחלקים מסויימים ובארצות מסויימות, בהשפעת-יתר של קבוצות לסביות, הרואות בתנועה כולה מכשיר כדי לשכנע את הנשים לוותר על אהבה בין-מינית. תוך הספה לשינאת-הגבר.

גורדה מאיר

האם היא ידעה לכתוב במכוונה?

שיוויון-האשה כולל את זכותן של הלסביות להיות מאושרות על פי דרכן, כשם שזכות זו צריכה להיות שמור רה להומו-סכסואלים ממין זכר. בהחלט. אך ההטפה לשינאת המין השני היא מטופשת, והיא גורמת כיום נזק עצום למאבק על השוויון. נודמן לי לשבת, לפני ימים אחדים, במיסעדה ברלי-גית, הדומה לכסית התל-אביבית ולטעמון הירושלמי. השיחה התגלגלה, לא לגמרי במיקרה, לשיחרור האשה. הצעירות שישבו ליד השולחן, ושתקפו קודם לכן את הגברים בשף-קצף, הכחישו באותו להט שהן "פמיניסטיות". הסתבר לי כי למילה זו יש כיום בגרמניה אסור סיאציה שלילית לגמרי.

התדמית הציבורית של הפמיניסטיות גם בקרב הנשים הגרמניות עצמן, היא של אשה "מתוסכלת", שאינה מוצאת סיפוק כמוע מיני עם גברים, שהיא מכווערת, צרהנית, בלתי נסבלת.

דימוי כזה אינו קיים בכל הארצות. פגשתי בלוחמות מפורסמות, שהן מקסימות כנשים ויפות-למראה. ניתן לפגוש רבות כאלה בארצות-הברית. בצרפת התפרסמה זיוול חאלימי, אשה מבויקה ומושכת, שניהלה בבתי-המישפט מישפטים מסעירים בענייני אונס והפלות. (אגב, חאלימי, ידידתה של סימון דה-בובואר, כתבה בסיפרה, ענייני של הנשים, פרקים מרתקים על ילדותה כיהודיה בתוניסיה, בהם תיארה בצורה קודרת את גורלה של נערה חסרת-זכויות בחברה המסורתית, שבה רק הנעי רים נחשבו כבני-אדם).

אם במקומות מסויימים השתלטו על המי-אבק נשים תוצרות את הדימוי המתוסכל, ה-אנטי מיני, הרי זה רק מעיד על כך שהמאבק עדיין אינו מקיף את ציבור-הנשים בכללותו. וחבל.

"אובייקט מיני"

כד שאנו מתקרבים לסיומה של המאה ה-20, רבת התהפוכות, אני מגיע למסקנה כי בעוד אלף שנים תירשם מהפכת-הנשים כתהפוכה הגדולה ביותר של המאה.

המאה הזאת ראתה את המהפכה הבולשביקית, את הפאשיזם והשואה, את המהפכה הטכנולוגית הכבירה, את שיחרור העמים הקולוניאליים, את המהפכה-הנפט של אוי-פ"ק, ומה עוד. אבל אף אחת מאלה לא שינתה את פני האנושות. כפי שמהפכת-הנשים עומדת לשנותם.

אנחנו נמצאים עוד בראשית ראשיתו של תהליך זה. מיטב שנתכונן לקראתו מכהינה נפשית ומעשית.

איש (ואשה) מאיתנו אינו יכול אף להעלות על דעתו את כל ההסתעפויות וההשלכות של תהליך זה, בעשרות-השנים הקרובות. המהפכה מעוררת בעיות, שאנו חשים בקושי במהותן, כמו עצמים רחוקים בערפל.

למשל: היחסים המיניים. הרי המין ממלא תפקיד עצום בחיי האנושות, הכלל והפרט. בו תלוי המשך קיומו של הגזע. במיליוני השנים האחרונות התגבש דפוס מסוריים של יחסי-מין בין גבר ואשה, שבו הגבר הוא השליט והפעיל, והאשה הנשלטת והסבילה. מעין יחס של פטיש וסדן (בנעורי למדתי כמה שירים "גסים", שהשתמשו בדימוי זה).

עתה מתקוממות הפמיניסטיות נגד תפקיד האשה כ"אובייקט מיני". לעיתים נדמה כי זוהי התקוממות נגד המין עצמו — ובתור שכזו בוודאי אין לה שחר. אך אם ישתנה התפקיד הנשי המסורתי, מה יבוא במקומו? מה יהיה "גבריו" ומה "נשיו"? ואיך ישתנה מוסד ה-אימהות כחברה החדשה, השיוויונית — כל עוד האשה היא הוודדת והמיניקה?

השאלות הן בלא-ספור, מרתקות, מסקרנות. חבל ש-איש מאיתנו, החיים כיום, לא יהיה נוכח לקראת סיום התהליך, כי הוא יימשך כמה דורות. אך מותר לנו להרהר על כך. ובג אחד מ-איתנו מצווה "לעבוד על עצמו", כדי לעמוד עם הולדת-התלונן של התהליך, ולא להיגרר אחרי המאסף.

"העולם הזה" ישמח לפרסם תגובות על מאמר זה ותרומות של נשים וגברים על נושא כולו, כדי לפתח ויכוח ציבורי עליו.

היכינו את האינפלציה !!!

מערכת יוקרה לכל כיס !

טיונר אמפליפייר SANSUI 1010

פטיפון BSR 182

עם ראש מגנטי ADC ומכלול אנגלי מהודר.

זוג רמקולים TEXAS

3 יחידות מעולות בתיבה

16.400 ל"י כולל מ.ע.מ.

להשיג: גל קור חדרה.

רח' הנשיא וייצמן 71, טל. 063-22082